

Załącznik do umowy nr 462/KL/21 z dnia 29 listopada 2021 r. w sprawie warunków organizacyjno-finansowych działalności instytucji kultury pn. Zespół Pieśni i Tańca „Lublin” im. Wandy Kaniorowej oraz programu jej działania

**Program działania Zespołu Pieśni i Tańca „Lublin”
im. Wandy Kaniorowej
(od 1 grudnia 2021 r. do 30 listopada 2026 r.)**

Program opracowany został przez Bożenę Baranowską jako załącznik do umowy w sprawie powołania na stanowisko dyrektora Zespołu Pieśni i Tańca „Lublin” im. Wandy Kaniorowej (dalej jako: **ZPiT „Lublin”** albo **Zespół**).

Spis treści

Wstęp

I. Statutowa działalność merytoryczna

1. Działalność edukacyjno-artystyczna – Plany 2021-2026

- a. Działalność edukacyjna**
- b. Działalność artystyczna**
- c. Działalność festiwalowa**
- d. Promocja kultury polskiej za granicą**

II. Polityka finansowa

III. Działania promocyjne

IV. Wizja rozwoju 2021-2026

Wstęp

Zespół powstał w 1948 roku jako jeden z pierwszych zespołów folklorystycznych w Polsce po II wojnie światowej. Został założony przez Wandę Kaniorową – wybitnego pedagoga, reżysera i choreografa. Początkowo nosił nazwę *Teatr Młodego Widza*, zaś w roku 1953 przekształcił się w *Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Lubelskiej*. Od roku 1998 funkcjonuje pod nazwą **Zespół Pieśni i Tańca „Lublin” im. Wandy Kaniorowej**.

Zespół jest fenomenem na skalę krajową i międzynarodową - uniwersytetem ludowych tańców i pieśni, a przy tym - zważywszy na to, że przewinęło się przez niego blisko 30 tysięcy członków, na trwałe zarażonych folklorem - niezwyklej zjawiskiem socjologicznym.

„*Kaniorowcy*”, jak się popularnie mówi o Zespole od imienia jego założycielki, związani są z nim przez całe młode życie, po kilkanaście, a nawet kilkadziesiąt lat. Tu się edukują, wychowują, a także po prostu bawią, awansując z grup dziecięcych, młodzieżowych, aż do I Reprezentacji przyswajając niebywale bogaty repertuar. Obejmuje on opracowane artystycznie przez wybitnych - w większości związanych z Zespołem - choreografów i muzyków melodie, pieśni i tańce z niemal wszystkich regionów Polski, a także tańce narodowe.

ZPiT „Lublin” jest też kulturalnym ambasadorem naszego kraju i regionu, obdarowującym polskim folklorem ludzi z państw niemal wszystkich kontynentów, do których w niezliczonych wojażach docierał (*odwiedzając m.in. Algierię, Ekwador, Paragwaj, Japonię, Kanadę, Meksyk, Syrię, Brazylię, Mongolię, Finlandię, Puerto Rico i wielu innych*), a także laureatem ogromnej ilości festiwali w kraju i za granicą. Otrzymał liczne odznaczenia i nagrody m.in.: *Złoty i Srebrny Medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”, nagrody od Ministra Kultury, Ministra Edukacji Narodowej, Ministra Spraw Zagranicznych, Wojewody Lubelskiego i Prezydenta Miasta Lublin*. Jest członkiem Polskiej Sekcji CIOFF - Międzynarodowej Rady Stowarzyszeń Folklorystycznych, Festiwali i Sztuki Ludowej. Od 1994 r. jest też jedynym organizatorem Międzynarodowych Spotkań Folklorystycznych im. Ignacego Wachowiaka w Lublinie.

Aktualnie w Zespole tańczy i śpiewa **ponad 500 członków uszeregowanych w 15 grupach wiekowych oraz 2 kapelach**. „*Kaniorowcy*” nieustannie prezentują piękno polskiego folkloru publiczności w Polsce i na całym świecie.

I. STATUTOWA DZIAŁALNOŚĆ MERYTORYCZNA

Przedmiot i zakres działania Zespołu określa Rozdział II, §6 i §7 Statutu Zespołu.

ZPiT „Lublin” działa w zakresie:

- 1) edukacji kulturalnej dzieci i młodzieży;
- 2) rozbudzania zainteresowań kulturalnych oraz tworzenia warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego wśród dzieci i młodzieży;
- 3) upowszechniania folkloru polskiego i innych narodów;
- 4) współpracy ze środowiskami artystycznymi w kraju i za granicą.

Do podstawowych zadań ZPiT „Lublin” należą:

- 1) ochrona dorobku i tradycji kultury narodowej ze szczególnym uwzględnieniem regionu lubelskiego i Podlasia poprzez zapis nutowy muzyki, pieśni i obrzędów, zapis choreograficzny tańców regionalnych i narodowych;
- 2) prowadzenie działalności koncertowej w kraju i za granicą;
- 3) prowadzenie działalności szkoleniowej i wychowawczej oraz nauki polskich tańców narodowych i regionalnych;
- 4) propagowanie i rozwój aktywnego uczestnictwa w kulturze dzieci i młodzieży;
- 5) prowadzenie zajęć instrukcyjno-metodycznych z zakresie folkloru polskiego na zlecenie instytucji kulturalno-oświatowych;
- 6) współpraca z dyrekcjami szkół oraz rodzicami członków ZPiT „Lublin” oraz współpraca ze Stowarzyszeniem Zespołu Pieśni i Tańca Ziemi Lubelskiej im. W. Kaniorowej.

1. Działalność edukacyjno-artystyczna – Plany 2021-2026

a. Działalność edukacyjna

Działalność edukacyjno-artystyczna Zespołu jest priorytetowa. Wszystkie grupy w zależności od zaawansowania będą brały udział w różnych wydarzeniach artystycznych.

Grupy najmłodsze (5 i 6 latki) będą uczestniczyły w **zajęciach rytmiczno-wokalno-tanecznych** rozpoczynając naukę w Zespole. Starsze grupy dziecięce będą kontynuować **naukę podstaw tańca klasycznego, ludowego, śpiewu i muzyki**.

Grupy dziecięce otrzymują także możliwość **nauki gry na instrumentach muzycznych**:

- dzwonekach chromatycznych,
- fletach,
- dzwonekach orawskich oraz
- instrumentach perkusyjnych z systemu Orfa.

Dzieci, które równolegle uczęszczają do szkół muzycznych, mają możliwość poszerzenia repertuaru o pozycje z muzyki ludowej w kapeli dziecięco- młodzieżowej.

Program edukacyjny grup dziecięcych i młodzieżowych obejmuje także **zajęcia teoretyczne na temat historii Zespołu, tańców narodowych, zwyczajów i obrzędów ludowych, a także strojów regionalnych**.

Wszystkie grupy kontynuując i doskonaląc dotychczasowy repertuar będą rozszerzać swój program o **nowe pozycje repertuarowe**. Repertuar Zespołu zostanie poszerzony o nowe suity taneczne:

- tańce biłgorajskie
- tańce Beskidu Śląskiego
- tańce łemkowskie.

Wprowadzenie nowych propozycji tanecznych wymaga nie tylko wysiłku edukacyjnego, ale również między innymi uszycia nowych strojów ludowych.

Grupa „Seniorzy” czyli byli członkowie Zespołu, będzie miała nadal możliwość uczęszczania na zajęcia taneczne i będzie brała udział w ważniejszych wydarzeniach artystycznych Zespołu.

Dział muzyczny składający się z muzyków zawodowych, akompaniatorów, instruktorów wokalnych będzie zbierał **źródłowy materiał muzyczny** w celu opracowania artystycznego i wzbogacania repertuaru muzycznego i wokalnego Zespołu. W 2022 r. zostanie wydana **nowa płyta CD z repertuarem patriotycznym**, a w 2023 r. **nowa płyta jubileuszowa z repertuarem ludowym**. Nadal będą trwały prace nad tworzeniem **archiwum muzycznego Zespołu**.

Dużym zainteresowaniem cieszą się **„Lekcje folkloru”** - oferta edukacyjna, skierowana przede wszystkim do dzieci i młodzieży z lubelskich szkół i przedszkoli. Są to dynamiczne i barwne lekcje opracowane muzyką i tańcem w wykonaniu członków Zespołu – równolatków grup uczestniczących w zajęciach. Zamierzamy dodatkowo wykonać profesjonalne nagrania takich lekcji i udostępnić je placówkom oświatowym w miarę pozyskania dodatkowych środków.

Działalność edukacyjna Zespołu to także **warsztaty artystyczne dla choreografów i instruktorów tańca z całej Polski oraz z zagranicy** (zespoły polonijne). Warsztaty organizowane są 2 razy w roku, w najbliższym czasie będą to „Tańce zamojskie i biłgorajskie”, a następnie w miarę zainteresowania uczestników- „Tańce łemkowskie”.

b. Działalność artystyczna

Od lat Zespół prowadzi szeroką działalność koncertową na terenie miasta, regionu, kraju i za granicą. Napływające oferty koncertowe będą realizowane w miarę możliwości artystów - amatorów (którzy oprócz działalności artystycznej są na co dzień uczniami, studentami i osobami pracującymi zawodowo).

Najbliższe plany to organizowany 5 grudnia 2021 r. koncert „Wspomnień czas”, w którym chcemy przypomnieć i przybliżyć sylwetki osób ważnych dla naszego Zespołu, poczynając od założycielki p. Wandy Kaniorowej poprzez kolejnych dyrektorów i choreografów. Do udziału w koncercie zaprosiliśmy polonijny Zespół Pieśni i Tańca „Syrena” z Roche-la-Moliere (Francja).

W roku 2022 planowane są:

- 6 stycznia - Koncert kolęd i pastorałek „**Jechała kolęda**” promujący nową płytę kolędową, organizowany przez Filharmonię Lubelską;
- 17,18 marca - dwudniowe wiosenne **koncerty grup młodzieżowych i dziecięcych** będące artystycznym podsumowaniem pierwszego półrocza;
- 3 maja – „**Polonez dla Lublina**” i koncert „**Polskie tańce narodowe**” w święto Konstytucji 3 Maja. Przygotowując się do tego, że pod koniec 2022 r. **Polonez** może zostać jako taniec, wpisany na Listę Reprezentatywną Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego Ludzkości **UNESCO**, a w 2023 r. **Lublin będzie Europejską Stolicą Młodzieży**, już w roku 2022 proponuję wprowadzić **bardziej widowiskową wersję tego wydarzenia**. Uroczysty korowód prowadzony przez tancerzy ZPiT „Lublin” oraz innych lubelskich grup folklorystycznych, w którym uczestniczyć będą mieszkańcy miasta na czele z Panem Prezydentem Miasta zmieniliby dotychczasową trasę. Proponuję przejście od Pomnika Konstytucji 3 Maja przez Deptak, Stare Miasto, pod Zamek Lubelski i widowiskowe zejście schodami na Plac Zamkowy;
- W maju planujemy także wspólny koncert na zaproszenie **Zespołu Pieśni i Tańca Uniwersytetu Gdańskiego „JANTAR”** w ramach programu „JANTAR i Przyjaciele”;
- 17,18,19 czerwca – **cykl koncertów „LUBLIN-LUBLINOWI”**. To pokaz wszystkich grup tanecznych, wokalnych i muzycznych Zespołu, będący podsumowaniem roku artystycznego 2021/2022, organizowany w Muszli Koncertowej Ogrodu Saskiego;
- 9-14 lipca – organizacja kolejnej edycji festiwalu: **XXXVI Międzynarodowe Spotkania Folklorystyczne im. I. Wachowiaka LUBLIN’ 2022**;
- październik – planowany jest udział tancerzy Zespołu w wystawianej przez Teatr Muzyczny w Lublinie **operze „Halka” Stanisława Moniuszki**;
- 11 listopada – koncert z widowiskiem patriotycznym „**A to jest moja Ojczyzna**” promujący płytę CD z repertuarem patriotycznym.

Plany na rok 2023:

Rok 2023 będzie rokiem szczególnym dla Lublina i dla Zespołu. **Lublin będzie Europejską Stolicą Młodzieży, a Zespół będzie obchodził jubileusz 75-lecia działalności.** Wszystkie działania będą podporządkowane tym wydarzeniom.

Oprócz cyklicznych koncertów ZPiT „LUBLIN” prowadzona będzie akcja „**Tańcz z Kaniorowcami**” popularyzująca polski folklor. Raz w miesiącu (od kwietnia do października 2023 r.) odbędzie się nauka **tańców narodowych i regionalnych dla mieszkańców Lublina** (dzieci, młodzieży, dorosłych) na Placu Litewskim.

Kontynuując działania rozpoczęte w roku 2022, zamierzam zrealizować widowiskową formę „**Poloneza dla Lublina**” w dniu Święta Konstytucji 3 Maja.

Obchody jubileuszowe (22, 23, 24 czerwca 2023 r.) planowane są w **Centrum Spotkania Kultur z wizualizacją zewnętrzną dla miasta**. W ramach obchodów jubileuszowych dodatkowo chcemy wydać specjalną **książkę o historii Zespołu oraz zrealizować film przedstawiający 75 lat działania** tej tak ważnej dla miasta i dla kraju instytucji kultury.

XXXVII Międzynarodowe Spotkania Folklorystyczne im. I. Wachowiaka zaplanowane są w terminie 8-13 lipca 2023 r. Możemy rozszerzyć je o dodatkową scenę na Placu Zamkowym, gdzie będą odbywały się koncerty wieczorne folklorystycznych zespołów młodzieżowych z całego świata, a na ceremonii zamknięcia festiwalu, cały świat może zatańczyć Poloneza.

W tym wyjątkowym 2023 r. Zespół Pieśni i Tańca „Lublin” będzie do dyspozycji wszystkich planowanych wydarzeń artystycznych organizowanych przez miasto Lublin.

Jeśli chodzi o lata kolejne (2024 – 2026 r.), oprócz kontynuacji dotychczasowych działań, zamierzam zrealizować wielkie widowisko „**Noc Świętojańska**” nad Bystrzycą przy Moście Kultury, a także inne działania przybliżone w punkcie IV poniżej.

c. Działalność festiwalowa

Międzynarodowe Spotkania Folklorystyczne od początku ich istnienia (1985 r.) są ważnym wydarzeniem kulturalnym w Lublinie, a o ile w latach 80-tych stwarzały rzadką wtedy możliwość poznania kultury innych narodów, to obecnie są okazją do prezentacji swoich tożsamości i odrębności kulturowych, wymiany doświadczeń, wzajemnego poznania się młodych ludzi. W ramach festiwalu organizowane są warsztaty taneczne, na których młodzi artyści z całego świata uczą się polskich tańców narodowych i regionalnych, a nabyte umiejętności prezentują w finałowym Koncercie Galowym. Od 1994 r. jedynym organizatorem MSF jest ZPiT „Lublin”, a od 1998 r. Festiwal pod nazwą Międzynarodowe Spotkania Folklorystyczne im. Ignacego Wachowiaka odbywa się pod auspicjami CIOFF –

Międzynarodowej Rady Stowarzyszeń Folklorystycznych, Festiwali i Sztuki Ludowej i wpisany jest do światowego kalendarza festiwali folklorystycznych.

W 2022 r. zorganizowana będzie kolejna edycja Międzynarodowych Spotkań Folklorystycznych im. Ignacego Wachowiaka (w terminie 9-14 lipca), a w 2023 r. specjalna dziecięco-młodzieżowa edycja w ramach Europejskiej Stolicy Młodzieży. Zamierzamy wszystkie zespoły folklorystyczne napływające do Lublina nauczyć Poloneza - narodowego tańca polskiego, a także zaprezentować go muzycznie przez wszystkie kapele zaproszonych zespołów. W ramach MSF będzie prowadzona nauka tańców przez zaproszone zespoły folklorystyczne z całego świata na Placu Litewskim dla mieszkańców Lublina i wszystkich chętnych przebywających w naszym mieście.

Festiwalowi od 2021 r. towarzyszy kiermasz sztuki ludowej i rękodzieła, przygotowywany we współpracy ze Stowarzyszeniem Twórców Ludowych.

d. Promocja kultury polskiej za granicą

W dniach 1-3 kwietnia 2022 r. ZPiT „Lublin” weźmie udział w Jubileuszu 55- lecia Compagnie Danse Comedia w Veauche – Francja.

W sierpniu 2022 r. Zespół został zaproszony na Festiwal Folklorystyczny „Les cultures du Monde” do Montoire –Francja, a w terminie 26 sierpnia - 1 września 2022 r. na VI International Antalya Kepez Folk Dance and Culture Festival w Turcji.

W miarę możliwości (wynikających przede wszystkim z dostępności tancerzy, możliwości finansowych, a także sytuacji związanej z pandemią Covid-19), będziemy realizować wszystkie zaproszenia na ważne wydarzenia kulturalne na całym świecie i kontynuować promocję polskiej kultury na całym świecie.

II. POLITYKA FINANSOWA

Zespół Pieśni i Tańca „Lublin” im. Wandy Kaniorowej finansowany jest przede wszystkim z dotacji podmiotowej Gminy Lublin. Corocznie dotacja stanowi około 80% przychodów ZPiT „Lublin”. Pozostałymi źródłami finansowania działalności instytucji są:

- własna działalność Zespołu (nauka tańca, koncerty, warsztaty artystyczne);
- wynajem składników majątkowych;
- dotacje celowe zewnętrzne (Narodowe Centrum Kultury, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego);
- środki pozyskane od sponsorów.

Na przestrzeni ostatnich lat wysokość dotacji podmiotowej organizatora wynosiła:

- 2016 rok – 1 729 448,00 zł
- 2017 rok – 1 655 000,00 zł
- 2018 rok – 1 700 000,00 zł
- 2019 rok – 1 629 000,00 zł
- 2020 rok – 1 490 850,00 zł
- 2021 rok – 1 660 000,00 zł

Jak można zauważyć, wielkość dotacji od 6 lat nie zmienia się znacząco, pomimo rosnących kosztów utrzymania instytucji. Dotacja pokrywa przede wszystkim koszty wynagrodzeń pracowników i koszty stałe instytucji.

Biorąc pod uwagę powyższe dane i obecny stan pandemii należy zakładać, że w najbliższych latach, tak jak było do tej pory, dotacja podmiotowa będzie stanowiła główne źródło finansowania naszej instytucji.

Zespół Pieśni i Tańca „Lublin” aktywnie stara się pozyskiwać środki finansowe na swoją działalność również ze źródeł zewnętrznych. Także w następnych latach instytucja pod moim kierownictwem będzie zwracała się z wnioskami o dofinansowanie do różnych Programów Ministerialnych, do firm prywatnych o sponsoring i będzie szukała jeszcze innych, nowych źródeł finansowania naszej działalności kulturalnej. Zakładam, że uatrakcyjnienie oferty programowej i repertuarowej ZPiT „Lublin” pozwoli również na zwiększenie przychodów z działalności koncertowej. Także różnorodne działania marketingowe powinny wpłynąć na wzrost zainteresowania ofertą Zespołu.

Wszystkie koncepcje i plany artystyczne pociągają za sobą koszty, dlatego działalność na rzecz pozyskiwania środków finansowych musi być jedną z działalności priorytetowych na następne lata.

III. DZIAŁANIA PROMOCYJNE

Podejmowane przez Zespół działania służą promocji Zespołu, a także Miasta Lublin.

Sytuacja związana z pandemią zmusiła nas do wdrażania **nowoczesnych rozwiązań w zakresie promocji** – i chociaż mamy nadzieję, że pandemia szybko zniknie z naszego życia, te nowe formy promocji kultury na pewno zostaną z nami na stałe.

W 2021 r. po raz pierwszy zorganizowaliśmy **wersję hybrydową XXXV Międzynarodowych Spotkań Folklorystycznych**. Na scenach festiwalowych na żywo wystąpiło 8 polskich zespołów folklorystycznych, a do udziału online zaprosiliśmy 14 zespołów z zagranicy. Dzięki **platformom streamingowym** Festiwal był oglądany na całym świecie i prezentował polski folklor. Myślę, że doświadczenia tegoroczne zostaną wykorzystane w przyszłości. Nadal będzie prowadzona

rejestracja audiowizualna najważniejszych wydarzeń artystycznych i udostępnianie ich online, w tym w najpopularniejszych mediach społecznościowych.

W zakresie utrwalania i promowania relacji z wydarzeń nieustannie współpracujemy również z **mediami tradycyjnymi – telewizją i radiem**. Mamy jednak świadomość, że obecnie najszerzy zasięg, przede wszystkim w dotarciu do ludzi młodych, otwiera przed nami **Internet**. Pracownicy i członkowie Zespołu aktywnie angażują się w promowanie wydarzeń artystycznych online oraz szerzenie wiedzy o aktualnościach i ciekawostkach na temat ZPiT „Lublin” na prowadzonych w mediach społecznościowych fanpage’ach, gromadzących licznych obserwatorów.

Zauważamy, że uczestnicy i goście naszych wydarzeń artystycznych, w tym przede wszystkim Międzynarodowych Spotkań Folklorystycznych, dzielą się wrażeniami z Lublina i Lubelszczyzny nie tylko w swoich krajach, ale także na innych festiwalach folklorystycznych na całym świecie. Znajduje to oddźwięk na różnego rodzaju portalach internetowych.

W działalności promocyjnej Zespołu od zawsze ważna jest **warstwa graficzna** – współpracujemy z licznymi artystami (*fotografami, grafikami, scenarzystami*), którzy pomagają nam w tworzeniu nietuzinkowych plakatów, bilbordów, katalogów, i innych materiałów wykorzystywanych w celach promocyjnych (jak np. koszulki festiwalowe), a także wykonywaniu oryginalnych opraw naszych wydarzeń artystycznych.

Planuję stałe zwiększenie otwartości na aktywność kulturalną i wzmocnienie promocji i marketingu.

IV. WIZJA ROZWOJU 2021-2026

Mając za sobą 46-letni staż jako członek Zespołu, w tym 31-letni staż jako pracownik, poczynając od choreografa, głównego choreografa, kierownika artystycznego, zastępcy dyrektora i p.o. dyrektora, znam funkcjonowanie Zespołu od podstaw. Znam również wszystkich jego pracowników. Dołożę wszelkich starań, żeby Zespół rozwijał się i gromadził coraz większe rzesze sympatyków folkloru i kultury ludowej.

Zamierzam prowadzić wspólne działania ze Stowarzyszeniem Zespołu Pieśni i Tańca Ziemi Lubelskiej im. Wandy Kaniorowej, Polską Sekcją CIOFF oraz Stowarzyszeniem Twórców Ludowych, a także z lubelskimi zespołami folklorystycznymi, zapraszając je do wspólnych projektów.

Zamierzam stworzyć w Zespole ośrodek szkoleniowy dla instruktorów tańca, choreografów z całej Polski oraz z zespołów polonijnych na świecie. W miarę otrzymania dodatkowych środków finansowych, możemy stworzyć również bibliotekę folklorystyczną i być centrum folklorystycznym dla Lubelszczyzny.

Chciałabym zdigitalizować kroniki zespołowe od 1948 roku i udostępnić je szerszemu gronu zainteresowanych.

W miarę możliwości (finansowych i konstrukcyjnych) chciałabym udostępnić naszą siedzibę dla osób z niepełnosprawnościami (budowa podjazdu do budynku oraz winda zewnętrzna na salę baletową, w której odbywają się popisy i koncerty okolicznościowe).

Zamierzam starać się o dofinansowanie z wszystkich możliwych źródeł w celu rozbudowy Zespołu i jego rozwoju oraz realizacji wszelkich wydarzeń artystycznych.

W roku 2022 nie przewiduję remontów kapitalnych, ale w przypadku otrzymania dotacji celowej z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego zamierzam wymienić parkiet na dużej Sali Baletowej, wyremontować i odświeżyć część siedziby Zespołu oraz wyposażyć podwórze w gabloty informacyjno-reklamowe.

Jestem chętna do współpracy ze wszystkimi instytucjami kultury w Lublinie i w Polsce oraz do organizacji wszelkich interesujących wydarzeń artystycznych.

Bożena Baranowska